

Ορθόδοξος Συναξαριστής :: <https://www.saint.gr>

Σύναξη της Παναγίας της Παντάνασσας στον Μυστρά

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: <http://www.saint.gr/4363/saint.aspx>
για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες
κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 1/5/2015 4:02:00 μμ
Δημιουργία εγγράφου: 03/01/2025 01:35:57

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει την Δευτέρα του Πάσχα αν δεν συμπίπτει με του Αγίου Γεωργίου, ειδάλλως Κυριακή του Θωμά

Ημ/νια Βίου: 1/5/2015 4:02:00 μμ

Βιογραφία

Σεπτή Παντάνασσα Μυστρά δόξα,
Ναός Παντανάσσης Άνάσσης δόξα.

Ο ναός της Παντάνασσας είναι ένα από τα σημαντικότερα μνημεία του α΄ μισού του 15ου μ.Χ. αιώνα. Ιδρυτής του καθολικού και της μονής ήταν ο πρωτοστράτωρ Ιωάννης Φραγκόπουλος, ο οποίος άφησε μονογράμματα κι επιγραφή με το όνομα και τους τίτλους του στα πάνω δυτικά παράθυρα, στο νοτιοδυτικό παρεκκλήσι και στην κυκλική βάση του τρούλου του νάρθηκα. Τα εγκαίνια της μονής έγιναν το Σεπτέμβριο του 1428 μ.Χ.

Η Παντάνασσα ανήκει στο μικτό τύπο του Μυστρά, είναι δηλαδή τρίκλιτη βασιλική στο ισόγειο και ναός σύνθετος σταυροειδής με τρούλο στον όροφο. Έντονες είναι οι φραγκικές επιδράσεις στην αψίδα, με γοθικά τόξα να περιβάλλουν μονόλοβα παράθυρα, στο ψηλό καμπαναριό, όπου τα τρίλοβα ανοίγματα του πλαισιώνονται από ένα μεγάλο «σπασμένο» γοθικό τόξο, και στον ψηλό τρούλο της οροφής, που συνοδεύεται από τέσσερις μικρούς πύργους.

Στο νότιο τοίχο του νάρθηκα βρίσκεται ο τάφος του Μανουήλ Λάσκαρη Χατζίκη, που πέθανε στα 1445 μ.Χ. Στον τοίχο υπάρχει επιτάφια επιγραφή, μονογράμματα και παράσταση του νεκρού. Η μορφή του παριστάνεται ψηλή, επιβλητική, αρχοντικά ντυμένη, με καπέλο που μιμείται το αυτοκρατορικό σκιάδιο του Ιωάννη Η΄ Παλαιολόγου. Η οικογένεια του προερχόταν από την Κωνσταντινούπολη, τόπο προέλευσης πολλών αριστοκρατών της Πελοποννήσου, κατά τον 15ο μ.Χ. αιώνα.

Η αρχική ζωγραφική διακόσμηση έχει σωθεί αρκετά καλά στον όροφο, ενώ το ισόγειο φέρει τοιχογραφίες του 17ου - 18ου μ.Χ. αιώνα. Το εικονογραφικό πρόγραμμα του 1430 μ.Χ. ακολουθεί πιστά το πρόγραμμα της Οδηγήτριας. Ο κτήτορας ίσως ήταν αυτός, που υπέδειξε ως πρότυπο το Αφεντικό.

Το συνεργείο που ζωγράφισε την Παντάνασσα, διακρίνεται για τον τεχνοτροπικό εκλεκτικισμό του. Επιστρέφει στα πρότυπα της Οδηγήτριας και σχεδιάζει φωτεινές μορφές, με κυλινδρικά σώματα και επιβλητικές φυσιογνωμίες. Δείχνει ιδιαίτερη προτίμηση στα βραχώδη τοπία για το φόντο των παραστάσεων. Πολλές συνθέσεις είναι πολυπρόσωπες, με ζωηρή κίνηση κι αρκετές γραφικές λεπτομέρειες, χαρακτηριστικά που θυμίζουν τη ζωγραφική της Περιβλέπτου. Τα χρώματα είναι ανοικτά και χαρούμενα, όπως και στην Περιβλέπτο, εδώ όμως η ζωγραφική αποκτά πιο έντονο διακοσμητικό χαρακτήρα.

Οι τοιχογραφίες της Παντάνασσας χαρακτηρίζονται γενικά από έντονη εκζήτηση. Οι ζωγράφοι καταφεύγουν σε τρόπους και μέσα του παρελθόντος, ενώ τονίζουν δευτερεύοντα στοιχεία, διασπώντας έτσι την ενότητα των συνθέσεων και των χώρων. Τα χαρακτηριστικά αυτά είναι τυπικά της τελευταίας φάσης της αριστοκρατικής παλαιολόγειας ζωγραφικής και οι τοιχογραφίες της Παντάνασσας, με την υψηλή ποιότητα τους, είναι το μόνο μνημείο αυτής της περιόδου που σώζεται άρτιο.

Λειτουργικά κείμενα

Απολυτίκιον

Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Ἐν Μυστρᾷ συνελθόντες πιστῶς εἰσέλθωμεν, ἐν τῷ ναῷ Παντανάσσης καὶ Θεοτόκου Μητρός, προσκυνοῦντες εὐλαβῶς θεῖον εἰκόνισμα· ὅτι ὡς Μητέρα τοῦ Θεοῦ, κατασκέπει τοὺς πιστοὺς, ἐκ πάσης δοκιμασίας, καὶ στηρίζει ἐν τοῖς ἀγῶσι, τοὺς εὐσεβῶς ἐπευφημοῦντας αὐτήν.

Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ΄. Τῆ Ὑπερμάχῳ.

Τῆς Παντανάσσης τὴν Εἰκόνα προσκυνήσωμεν, ἐν ἱερῷ ναῷ Μυστρᾷ καὶ ἐκβοήσωμεν· χαῖρε Μητερ ἢ γεννήσασα Θεὸν Λόγον. Τὸν λαὸν ταῖς Σαῖς πρεσβείαις διαφύλαξον, καὶ τὴν πίστιν ὀρθόδοξον περιτράνωσον, ἵνα κράζωμεν· Χαῖρε πάντων ἡ Ἄνασσα.

Μεγαλυνάριον

Παντάνασσα χαῖρε ἢ τοῦ Μυστρᾷ, Εἰκόνα Σου θείαν, οἱ τιμῶντες πανευλαβῶς, βοῶμεν ἐκ πόθου, προστρέχοντες ναῷ Σου, αἰτούμενοι Σὴν σκέπην, καὶ Σὴν βοήθειαν.

Ὁ Οἶκος

Ἄγγελοι οὐρανόθεν, ἀοράτως κυκλοῦσι, ναὸν τῆς Παντανάσσης ἐν φόβῳ (γ΄)· καὶ σὺν αὐτοῖς πλήθη πιστῶν πρὸ τῆς σεπτῆς αὐτῆς Εἰκόνας ἱστάμενα, ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει βοῶσι πρὸς αὐτὴν τοιαῦτα·

Χαῖρε, Μυστρᾷ ἢ χαρὰ καὶ δόξα·

χαῖρε, πιστῶν ἢ ἐλπίς καὶ σκέπη.

Χαῖρε, τοῦ σεπτοῦ Σου ναοῦ ἢ ἐπίσκεψις·

χαῖρε, εὐσεβείας πιστῶν ἢ ἀνάδειξις.

Χαῖρε, Κόρη θεοδώρητε, Ἐκκλησίας τοῦ Μυστρᾷ·

χαῖρε, Μητερ θεοτίμητε, τῶν Ἀγγέλων ἢ χαρὰ.

Χαῖρε, ὅτι ὑπάρχεις τῶν πιστῶν προστασία·

χαῖρε, ὅτι στηρίζεις τὴν Χριστοῦ Ἐκκλησίαν.

Χαῖρε, κρατῆρ τῆς χάριτος ἔμπλεως·

χαῖρε, κρουνὸς τῆς πίστεως ἔνθεος.

Χαῖρε, δι' ἧς εὐλογεῖται ἢ κτίσις·

χαῖρε, δι' ἧς νεουργεῖται ἢ φύσις.

Χαῖρε πάντων ἡ Ἄνασσα.

Κάθισμα

Ἦχος α΄. Τὸν τάφον Σου Σωτήρ.

(Μετὰ τὴν α΄ στιχολογίαν)

Παντάνασσα πιστῶν, Παναγία Παρθένε, ἰκέτευε Χριστόν, ὑπὲρ γένους ἀνθρώπων, τοῦ κόσμου ἢ σώτειρα, καὶ Ἀγγέλων τὸ μέλισμα, τῶν τιμώντων σε, ἢ κραταιὰ προστασία, τοῦ ναοῦ Μυστρᾷ, κόσμος ἀγλαΐσμα εὐχος, καὶ ἄνασσα ἔνδοξος.

Ἄτερον Κάθισμα

Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε.

(Μετὰ τὴν β΄ στιχολογίαν)

Παντάνασσα Δέσποινα τοὺς Σὲ τιμῶντας πιστῶς, περίσωζε φύλαττε ἐξ ἀοράτων ἐχθρῶν, καὶ πάσης κακώσεως· Σὺ γὰρ Θεὸν Σωτῆρα, ἐν ἀγκάλαις βαστάζεις, ἔχουσα παρρησίαν, τοῦ πρεσβεύειν ἀπαύστως, ὡς Μήτηρ τοῦ πάντων Κτίστου, Θεοχαρίτωτε.

Ἄτερον Κάθισμα

Ἦχος δ΄. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

(Μετὰ τὸν Πολυέλεον)

Τὴν Παντάνασσαν πιστοί, καὶ Θεοτόκον ἀληθῆ, ἀνυμνήσωμεν φαιδρῶς, ὡς τὴν Μητέρα τοῦ Θεοῦ, καὶ προστασίαν τοῦ κόσμου καὶ θείαν σκέπην· κλέϊσμα Μυστρᾶ καὶ ἀγλαΐσμα, τεῖχος τῶν πιστῶν καὶ προπύργιον, καὶ τῶν παρθένων πρότυπον καὶ κλέος, καὶ Ἐκκλησίας τὸ καύχημα· μητέρων δόξα, χαῖρε Μαρία, μείζων πάντων Ἀγγέλων.

Ἄτερον Κάθισμα

Ἦχος γ΄. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Ἐορτάζει σήμερον, ἡ τοῦ Μυστρᾶ Ἐκκλησία, καὶ τιμᾷ φαιδρότατα, τῆς Παντανάσσης Μαρίας, ἄρρητον, κυοφορίαν καὶ παρθενίαν, ἄφραστον, οἰκονομίαν τοῦ μυστηρίου· δι' ἡμᾶς γὰρ ἀνεδείχθη, Παρθένος Μήτηρ τοῦ πρὸ αἰώνων Θεοῦ.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Σύναξη της Παναγίας της
Παντάνασσας στον Μυστρά

Σύναξη της Παναγίας της
Παντάνασσας στον Μυστρά

Παραπομπές

- [Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού](#)
- [VOUTSINASILIAS](#)